

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Porcari Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Porcari Ion Ion, născut la 29 decembrie 1976, originar și domiciliat în s. Parcani, r-l Călărași.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 09.01.2014 – 29.09.2015.2015;

2. instanța de apel: 26.10.2015 – 27.11.2015;

3. instanța de recurs: 22.02.2016 – 18.05.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din din 29 septembrie 2015, Porcari Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a) și b) Cod penal, fiindu-i numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de administrarea și gestionarea fondului forestier pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe un termen de probă de 2 ani, cu obligarea inculpatului de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ciupercă Viorel, cu dispunerea încasării prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei din contul lui Porcari Ion în beneficiul lui Ciupercă Viorel, iar încasarea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, inculpatul Porcari Ion, deținînd în baza ordinului Directorului Întreprinderii de Stat Silvicultură Călărași nr. 13c din 20.01.2009, funcția de pădurar în Ocolul Silvic Vărzărești, în virtutea prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul Penal, fiind persoană publică, angajat al întreprinderii de stat care acționează cu titlu oficial, contrar art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

adoptată la Roma la 04.11.1950 la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, alin. (2) art. 24 din Constituția Republicii Moldova și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute care îl obligau să efectueze lucrul de lămurire în mase referitor la paza și protecția pădurii, să rețină conform legislației în vigoare persoanele vinovate de săvârșirea contravențiilor silvice, să întocmească procese-verbale cu privire la încălcările depistate și să le prezinte la Ocolul Silvic pentru a fi înaintate în organele judiciare și să respecte Constituția și legile Republicii Moldova, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, a comis o infracțiune de aplicare a tratamentului inuman și degradant în privința minorilor Ciupercă Viorel Alexei a.n. 1997, Danu Gheorghe Serghei a.n. 14.07.1995 și Stoica Nicolae Anatolie a.n. 25.09.1995 în următoarele circumstanțe:

Astfel, la data de 24.01.2013, în jurul orelor 16:00, Porcari Ion activînd în baza ordinului Directorului Întreprinderii de Stat Silvicultură Călărași funcția de pădurar în Ocolul Silvic Vărzărești și acționînd cu titlu oficial, depistîndu-i la furat lemne, în pădurea din preajma s. Parcani, r-l Călărași, pe minorii Ciupercă Viorel a.n. 18.05.1996, Danu Gheorghe a.n. 14.07.1995 și Stoica Nicolae a.n. 25.09.1995, avînd scopul de a-i pedepsi pentru fapta ilegală comisă de ultimii, i-a amenințat că-i va împușca dacă vor fugi și i-a mai aplicat o lovitură cu piciorul în spate, apoi, l-a chemat la el pe minorul Stoica Nicolai și i-a aplicat o palmă peste urechea stîngă după care din nou s-a apropiat de minorul Ciupercă Viorel și i-a mai aplicat cîteva lovituri cu pumnii și picioarele peste spate ca rezultat i-a provocat o permanentă stare de durere fizică, de teamă, panică și neliniște din cauza incertitudinii cu privire la ceea ce i se va întîmpla, provocîndu-i în circumstanțele menționate dureri și suferințe fizice și psihice care conform raportului de expertiză psihiatrică nr. 134 D din 10.09.2013 au dezvoltat „Tulburare organică de personalitate, confirmată prin modificările caracterului, apariția fenomenelor cerebrastenice-iritabilitate, irascibilitate, diminuarea memoriei și atenției, cefalee, vertijuri, grețuri, vomă periodică, însoțite de cauzarea, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 134 D din 10.09.2013, vătămări corporale ușoare, sub formă de comotie cerebrală, iar lui Stoica Nicolai cauzîndu-i dureri fizice, iar minorului Danu Gheorghe cauzîndu-i suferințe psihice.”

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Porcari Ion și avocatul acestuia Tetelea Eugeniu, în care au solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care Porcari Ion să fie achitat, din motiv că fapta nu întrunește elementelor constitutive ale componenței de infracțiune incriminate, prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal.

3.1. În argumentarea apelului declarat, inculpatul Porcari Ion și avocatul Tetelea Eugeniu au invocat următoarele:

- sentința de condamnare a inculpatului este ilegală și neîntemeiată;
- a considerat că persoana care activează în calitate de pădurar nu este subiectul infracțiunii prevăzute de art. 166¹ Cod penal, însă dacă să admitem că inculpatul ar fi

subiect al componenței de infracțiune incriminate, atunci în acțiunile lui Porcari Ion nu se conțin indicii componenței de infracțiune prevăzute de art. 166¹ Cod penal;

- conform declarațiilor pretinselor părți vătămate: Ciupercă Viorel, Danu Gheorghe și Stoica Nicolae, atât în cadrul urmăririi penale, cât și din cele stabilite în cadrul multiplelor ședințe judiciare ale primei instanțe, în viziunea lor, nu rezultă că la 24.01.2013 pădurarul Ion Porcari, aflându-se în pădurea din preajma satului Parcani, raionul Călărași ar fi comis tortură - infracțiunea prevăzută de art. 166¹ Cod penal, în cadrul exercitării de către inculpat a atribuțiilor funcției de pădurar al OS Vărzărești, ISS Călărași, adică, nu a comis nici acțiunile descrise în ordonanța de punere sub învinuire, precum și în rechizitoriu, nici n-a avut o așa intenție. Cele avute loc între inculpat și pretinsele părți vătămate: Ciupercă Viorel, Danu Gheorghe și Stoica Nicolae, urmează a fi încadrate în temeiul prevederilor Codului contravențional - și nicidecum în temeiul Codului penal;

- ca bază teoretică și practică se invocă decizia Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2014, adoptată ca rezultat al examinării în cadrul ședinței Plenului a recursului în interesul legii formulat de Procurorul General al Republicii Moldova cu privire la aplicarea Legii nr. 252 din 08.11.2012, potrivit prevederilor căreia: 1) Cu privire la tratamentul inuman sau degradant, în doctrina națională se menționează că, pentru a cădea sub incidența alin. (1) al art. 166¹ Cod penal, tratamentul aplicat victimei trebuie să depășească un anumit „grad de gravitate”, adică se înțelege acele acte, prin care, se provoacă victimei leziuni sau suferințe fizice și morale, susceptibile de a-i produce puternice tulburări psihice. Prin „tratament degradant” se are în vedere tratamentul care-i provoacă victimei sentimentul de teamă, de neliniște și de inferioritate, de a-i înfrânge astfel rezistența fizică și morală. Se mai menționează în continuare, că dacă durerea sau suferința nu este suficient de gravă, aceasta nu poate fi catalogată ca tortură. 2) Într-o altă sursă doctrinară autohtonă se menționează că „un tratament este estimat ca inuman, dacă a fost premeditat, aplicate ore în șir și a cauzat fie vătămare corporală, fie suferințe fizice și psihice profunde”. Ori, toate cele descrise mai sus nu se conțin în acțiunile lui Porcari Ion, în cadrul incidentului avut loc în seara zilei de 24.01.2013. Deci, în contextul celor menționate nu este prezentă în acțiunile inculpatului Porcari Ion nici latura obiectivă și nici cea subiectivă a componenței de infracțiune prevăzută de art. 166¹ Cod penal;

- consideră ca corectă soluția inițială a poliției - încadrarea acțiunilor lui Porcari Ion în temeiul art. 78 alin. (3) Cod contravențional - vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății;

- condamnarea inculpatului în temeiul art. 166¹ alin. (2) lit. a) și b) Cod penal, în condițiile descrise în apel, este rezultatul unei aprecieri eronate a circumstanțelor cazului avut loc la 24 ianuarie 2013 în pădure, din preajma satului Parcani, raionul Călărași, pădurar al căreia este Porcari Ion, atât din partea acuzatorului de stat la etapa urmăririi penale, cât și din partea completului de judecată la faza examinării pricinii în instanța de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul inculpatului Porcari Ion și avocatul acestuia Tetelea Eugeniu, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond a stabilit în mod corect vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Vinovăția inculpatului I. Porcari în comiterea infracțiunii imputate se confirmă prin următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi:

- declarațiile părților vătămate Stoica Nicolae, Danu Gheorghe și Ciupercă Viorel;

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Cristian Ecaterina;

- declarațiile martorului Dragoi Serghei;

- cererea părții vătămate Ciupercă Viorel din data de 25.01.2013 (f.d. 15, vol. I);

- cererea reprezentantului părții vătămate Ciupercă Galina din data de 15.02.2013 (f.d. 21, vol. I);

- cererea părții vătămate Stoica Nicolae din data de 26.01.2013 (f.d. 22, vol. I);

- cererea părții vătămate Danu Gheorghe din data de 26.01.2013 (f.d. 23, vol. I);

- înștiințarea telefonică de la Spitalul Raional Călărași din 29.01.2013 privind adresarea lui Ciupercă Viorel (f.d. 17, vol. I);

- extras-epicriza nr. 663 unde s-a aflat Ciupercă Viorel pentru investigații și tratament de la data 29.01.2013 pînă pe 07.02.2013 (f.d. 79-80, vol. I);

- hotărîrea Judecătoriei Călărași din data de 15.04.2013 prin care a fost recunoscut nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 19.02.2013 cu casarea deciziei agentului constator al CPR Călărași din 18.02.2013 (f.d. 94-95, vol. I);

- raport de expertiză medico-legală nr. 134D din 10.09.2013 efectuată în baza documentelor lui Ciupercă Viorel cu diagnosticul „Trauma acută cranio-cerebrală închisă, comoția cerebrală o fost produsă cu obiect contondent, posibil în timpul indicat și se califică ca vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată (f.d. 133-134, vol. I);

- raportul de constatare medico-legală nr. 63 din 25.01.2013 la cet. Ciupercă Viorel - comoție cerebrală - a fost produsă cu obiect dur contondent, posibil în timpul indicat și se califică ca vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată (între 7 și 21 zile), (f.d. 136-137, vol. I);

- raportul nr. 802a-2013 a Serviciului Expertiză Psihiatrico-legală ambulatorie din data de 02.12.2013 (f.d. 148-151, vol. I);

- contractul nr. 81/2013 din 25.09.2013 și Instrucțiunea de funcție a pădurarului cantonului nr. 1 din Ocolul silvic Călărași a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură Călărași în privința lui Porcari Ion (f.d. 39-40, 45-47, 158-159, 160-161, vol. I);

- acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții vătămate Cristian Ecaterina (f.d. 12-14, vol. II);

Partea apărării a prezentat instanței de apel ca probe în dovedirea nevinovăției inculpatului Porcari Ion în săvârșirea infracțiunii imputate, următoarele materiale ale cauzei penale:

- dosar contravențional nr. 5r-19/2013 privind contestația împotriva deciziei CPR Călărași din 10.02.2013, referitor la atragerea la răspundere a cet. Porcari Ion Ion în baza art.art. 69 alin. (1), 78 alin. (2) Cod contravențional (f.d. 8-9, vol. I);

- ordin nr. 35-p din 08.02.2013 privind aplicarea sancțiunii disciplinare potrivit art. 206 alin. (1) lit. a) Codul Muncii a pădurarului ocolului silvic Vărzărești Porcari Ion, cantonul silvic nr. 10 (f.d. 42, vol. I);

- bonul de plată potrivit căruia cet. Porcari Ion a achitat suma de 302 lei în calitate de amendă stabilită prin procesul verbal cu privire la contravenție din 10.02.2013 (f.d. 51, vol. I).

Conform declarațiilor părților vătămate Ciupercă Viorel, Stoica Nicolae și Danu Gheorghe oferite la urmărirea penală și susținute ulterior în instanța de fond s-a confirmat faptul că, inculpatul Porcari Ion a săvârșit cauzarea intenționată a unei dureri sau suferințe fizice și psihice, manifestată prin îmbrânceli, lovirea cu palma peste față, aplicarea loviturilor cu pumnii și cu picioarele asupra unei părți vătămate minore, de asemenea, a amenințat părțile vătămate că-i va împușca dacă vor fugi, a tăiat hamurile de la cal și i-a dat indicații lui S. Dragoi să taie roțile de la căruță.

În urma acestor acțiuni a provocat părților vătămate menționat mai sus starea de teamă, panică și neliniște din cauza incertitudinii cu privire la ceea ce i se va întâmpla, astfel cauzându-le suferințe psihice.

Contrar argumentelor din apelul declarat, instanța de apel a reținut că, prima instanță a luat în considerare „pragul de gravitate” a tratamentului aplicat față de partea vătămată Ciupercă Viorel, precum și față de părțile vătămate Stoica Nicolae și Danu Gheorghe și în baza celor relatate anterior corect și întemeiat a ajuns la concluzia că, acțiunile lui Porcari Ion întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 166¹ alin. (2) lit. a) și b) Cod Penal.

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, instanța de apel a constatat că, instanța de fond just a individualizat pedeapsa în baza art. art. 7, 75 Cod penal, și totodată, corect a aplicat pedeapsa cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și aplicarea pedepsei complementare, care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Porcari Ion, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, invocând argumente similare ca și în cererea de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente de drept și de fapt.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal reține că recurentul în recursul declarat indică drept temei de casare pct. 6) și 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluție, precum și în cazul cînd faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Instanța de recurs menționează că nici unul din prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal reține, că instanțele de fond judecînd cauza și verificînd probele în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungînd la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal.

Cu referire la temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a emis o decizie legală și întemeiată.

Cu referire la motivul invocat de recurent precum că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, care cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală Colegiul penal, verificând materialele dosarului în raport cu criticile recurentului, conchide că la judecarea apelului instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă privind menținerea sentinței, care este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în speța dată.

Reieșind din lucrările dosarului, Colegiul penal consideră că, soluția adoptată de către instanța de apel în partea calificării de drept a acțiunilor inculpatului în baza art. 166¹ alin. (2) lit. a), b) Cod penal, este corectă și întemeiată prin ansamblul de probe expus și analizat în hotărîrea contestată și menționate în pct. 4.1 al prezentei decizii. În opinia Colegiului, instanța de apel just a apreciat cumulul de probe, ce confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

De asemenea, Colegiul penal reține că în recursul declarat este criticată aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor cînd instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesual penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare.

Mai mult, la caz se evidențiază că criticile formulate de recurent au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or, materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărîrii recurate.

Pedeapsa stabilită inculpatului este una echitabilă la numirea căreia instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61,75 Cod penal, luîndu-se în considerație circumstanțele cauzei.

În concluzie, rezumînd cele expuse mai sus, constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatului I. Porcari, nefiind identificată de instanța de recurs vre-o eroare judiciară, care ar putea servi drept temei de casare a hotărîrii atacate, Colegiul penal consideră ca fiind nefondate criticile formulate de către recurent în recursul ordinar declarat, din care considerente se impune soluția privind inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tetelea Eugeniu în numele inculpatului Porcari Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de

Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Porcari Ion Ion**,
ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **15 iunie 2016**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecătorii:

Guzun Ion

Catan Liliana